

Idéhandbok för kommunkoordinering

Idéer åt kommunerna
för koordinering av verksamheten
Småbarnspedagiken i rörelse

IDÉHANDBOK FÖR KOMMUNKOORDINERING

Idéer åt kommunerna för koordinering av verksamheten

Småbarnspedagogiken i rörelse

Text: Utvecklingsnätverkets kommunarbetsgrupp

Publikationer om idrott och folkhälsa 372

ISSN: 2342-4788 (pdf)

ISBN: 978-951-790-506-0 (pdf)

Forskningscentralen för främjande av motion och folkhälsa LIKES.
Jyväskylä 2020

Som källa till materialet har använts Kommunarbetsboken Kuntatyökirja
– työkaluja llo kasvaa liikkuen -ohjelman rakentamiseen (2016–2017) och
5 askelta onnistumiseen – kunnan yhdyshenkilön opas (2016).

www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi

Layout och ombrytning: pirjouusitalo-aura.com

Bilder: Antero Aaltonen

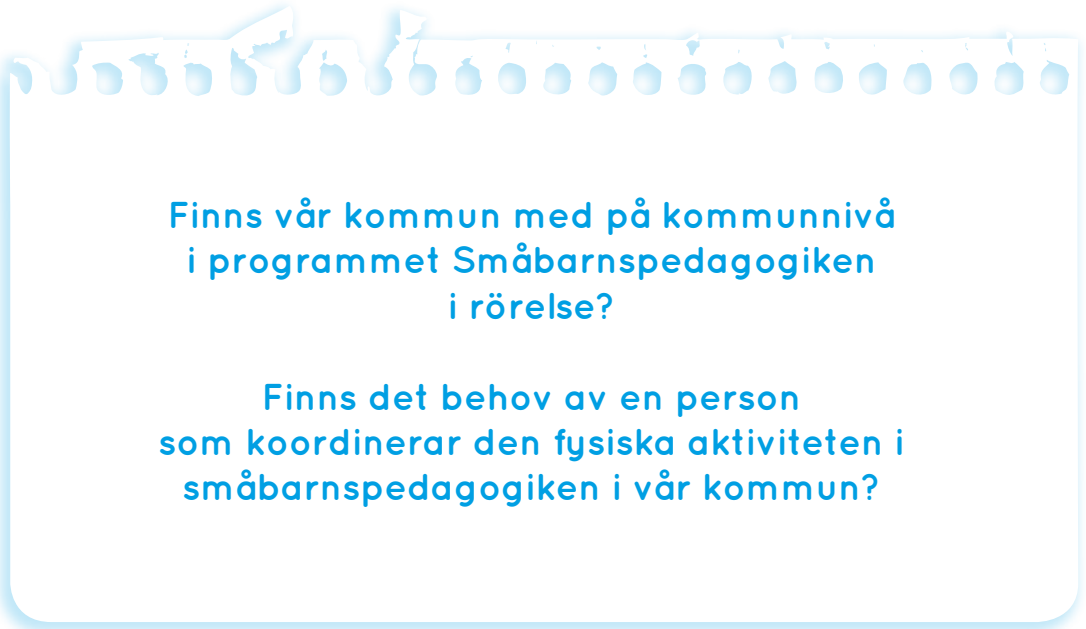
Inledning

I programmet Småbarnspedagogiken i rörelse kan förutom enheterna för småbarnspedagogik även hela kommunen delta. Beslut om att kommunen ska delta fattas av ledningen för småbarnspedagogiken. Utvecklingsarbetet utgår från varje kommuns egna utgångsläge och behov.

Syftet med denna idéhandbok är att ge kommunanställda med ansvar för småbarnspedagogiken och de som koordinerar fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken i kommunerna idéer för hur programmet Småbarnspedagogiken i rörelse kan genomföras på kommunnivå. Idéhandboken har sammanställts i det riksomfattande utvecklingsnätverkets mångprofessionella kommunarbetsgrupp för programmet Småbarnspedagogiken i rörelse.

I handboken har man samlat bland annat de vanligaste arbetsuppgifterna för kommunkoordinatören, framgångar och utmaningar i koordineringen samt exempel på koordinering av fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken från några kommuner. Modellerna för koordinering är sådana som fungerar i praktiken. De har sammanställts av kommuner som är olika stora och har olika karaktär. Alla modeller som samlats i guiden får förbättras och bearbetas för eget bruk.

Ett mål för småbarnspedagogiken är att inspirera barn till fysisk aktivitet så att de får uppleva glädjen i att röra på sig mera till vardags. I och med denna idéguide uppmuntrar vi alla i kommunen att göra gemensamt arbete. Hela samhället behövs för att skapa möjligheter för barnen att leka och röra på sig!

**Finns vår kommun med på kommunnivå
i programmet Småbarnspedagogiken
i rörelse?**

**Finns det behov av en person
som koordinerar den fysiska aktiviteten i
småbarnspedagogiken i vår kommun?**

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Småbarnspedagogiken i rörelse – programmet för fysisk aktivitet och välbefinnande inom den småbarnspedagogiska verksamheten	5
Uppföljning och utvärdering	7
Bedömning av nuläget	7
Att utnyttja bedömningen av nuläget – Villmanstrand	8
Koordinering av verksamheten Småbarnspedagogiken i rörelse i kommunerna.....	9
Samarbete på kommunnivå i dokument som styr småbarnspedagogiken	10
Samarbete och ledningens stöd i en viktig roll	11
Fem steg till framgång.....	12
Koordinatorernas arbetsbeskrivningar	14
Framgång och utmaningar i koordineringen.....	15
Exempel på kommunkoordinering.....	17
Strukturerna utgör grunden för ett fungerande samarbete	18
Salo	19
Tammerfors	20
Esbo.....	23
Koordinering vid sidan av det egna arbetet.....	24
Kyrkslätt.....	24
Heinola.....	25
Idrottsväsendet som koordinator av mångprofessionellt samarbete.....	27
Rovaniemi	27
Från projekt till etablerad verksamhet.....	29
Kouvola	29
Ulvby	31
Utvecklingsplanens stomme i kommunerna i Päijänne-Tavastland	33

Småbarnspedagogiken i rörelse

Programmet för främjande av fysisk aktivitet och välbefinnande inom småbarnspedagogiken

Småbarnspedagogiken är en del av det finländska utbildningssystemet. Småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen utgör ur barnets synvinkel en viktig grund för tillväxten och lärandet som är en basis för ett bra liv.

Programmet Småbarnspedagogiken i rörelse har som mål att ge varje barn möjlighet att uppleva glädjen i att röra på sig och att dagligen få tillräckligt med fysisk aktivitet. Om man ser på mängden fysisk aktivitet är målet att småbarnspedagogiken ger barnet möjlighet till minst två timmars fysisk aktivitet per dag. Detta utgör ungefär två tredjedelar av rekommendationerna för fysisk aktivitet.

Enligt lagen om småbarnspedagogik har varje barn som omfattas av småbarnspedagogiken rätt till en planerlig, målinriktad och mångsidig fysisk fostran. Programmet Småbarnspedagogiken i rörelse baserar sig på lagen om småbarnspedagogik (2018), grunderna för planen för småbarnspedagogik (2018), grunderna för förskoleundervisningens läroplan (2014) och Rekommendationerna för fysisk aktivitet under de första åren (2016).

Programmet erbjuder konkreta steg och verktyg för att öka de fysiska aktiviteterna för de anställda och ledningen inom småbarnspedagogiken. Övergången till en rörligare livsstil sker i samarbete och med små steg i taget. Programmet genomförs på den egna enhetens villkor, enligt ideologin om små steg och med stöd av modellen för kontinuerlig utveckling.

Programmet Glädje i rörelse överfördes till programmet Skolan i rörelse i augusti 2017. I januari 2020 byttes programmets namn till Småbarnspedagogiken i rörelse. I och med det nya namnet är programmet allt starkare kopplat till den riksomfattande helheten. Undervisnings- och kulturministeriet tillsammans med Utbildningsstyrelsen ansvarar för den strategiska ledningen av programmet Småbarnspedagogiken i rörelse. Programmet koordineras av Forskningscentret LIKES.

Den fysiskt aktiva verksamhetsmiljöns nivåer i kommunen

Figur 1. Att främja en aktivitetsbaserad verksamhetskultur på kommunnivå. Verksamhetskulturen byggs upp genom samarbete på flera olika nivåer.

Uppföljning och utvärdering

Effekterna av programmet Småbarnspedagogiken i rörelse kan utvärderas på många olika plan. Programmets tillväxt beskrivs av antalet registrerade enheter och kommuner. Ett riksomfattande uppföljningssystem för att mäta omfattningen av barnens fysiska aktivitet och motoriska färdigheter håller på att utvecklas. Med hjälp av verktyget Bedömning av nuläget för småbarnspedagogiken får man kunskap om hur förutsättningarna för fysisk aktivitet och förändringarna av verksamhetskulturen utvecklas.

Bedömning av nuläget

Bedömningen av nuläget för småbarnspedagogiken är ett verktyg för de enheter inom småbarnspedagogiken som deltar i programmet för att planera, utveckla och utvärdera verksamheten.

Genom att **på enhetsnivå** använda självbedömningsverktyget får man fram nuläget för den fysiskt aktiva verksamhetskulturen. Med hjälp av verktyget kan man välja utvecklingsobjekt för enheten. Tanken med bedömningen av nuläget är att inspirera till och väcka diskussion samt att använda den som ett verktyg för att engagera personalen. Verktyget finns på programmet webbplats.

När enheten fyllt i bedömningen får den ett sammandrag av svaren. Enheter som gör bedömningen en gång per år kan dra fördel av resultaten i årsplanen och följa upp utvecklingen av den egna verksamheten.

På kommunnivå är det möjligt att göra en kommunsammanställning av svaren från enheterna för småbarnspedagogik. Resultaten på kommunnivå kan utnyttjas i koordineringen av verksamheten, välfärdsberättelsen och beslutsfattandet.

På riksnivå kan resultaten från bedömningen av nuläget för den fysiskt aktiva verksamhetskulturen vid enheterna för småbarnspedagogik utnyttjas i uppföljningen av hur målen i programmet Småbarnspedagogiken i rörelse uppnås och som stöd för beslutsfattandet.

Resultaten från bedömningen av nuläget finns i den virtuella databasen Virveli (på finska), där man kan kontrollera dem endera utifrån regionförvaltningsverk eller på riksnivå. I Virveli finns också kommunsammanställningar från de kommuner som gett omfattande svar.

Delområdena i verktyget Bedömning av nuläget för småbarnspedagogiken

1. Genomförandet av programmet
2. Att öka fysisk aktivitet och minska sittande
3. Personalens delaktighet, kompetens och arbetshälsa
4. Barnets delaktighet
5. Gård och utrymmen
6. Motionsredskap
7. Funktionalitet och motorisk utveckling
8. Samarbete för att främja barnens fysiska aktivitet

Använder vi verktyget Bedömning av nuläget vid vår enhet?

På vilket sätt har vår kommun nytta av arbetet med att utveckla bedömningen av nuläget?

Att utnyttja bedömningen av nuläget – Villmanstrand

Enheterna för småbarnspedagogik i Villmanstrand gör årligen en bedömning av nuläget, för att samla in konkret information som stöd för utvecklingen av verksamheten både vid enheterna och på kommunnivå.

Villmanstrands motionskoordinator Tuuli Juurikorpi anser att bedömningen av nuläget är till stor hjälp vid planeringen, utvecklingen och utvärderingen av enheternas verksamhet. Bedömningsresultaten ger å sin sida kommunen information om hur Småbarnspedagogiken i rörelse-verksamheten har genomförts vid enheterna. Resultaten underlättar också planeringen och förankringen av nya åtgärder som är avsedda att öka den fysiska aktiviteten.

Resultaten kan också utnyttjas i Villmanstrands stads strategiarbete och projektplanering. Som exempel på detta nämner Juurikorpi familjemotionsprojektet Vi-pinää ja Kipinää, vars mål är att främja motionen i familjer med barn som deltar i småbarnspedagogiken.

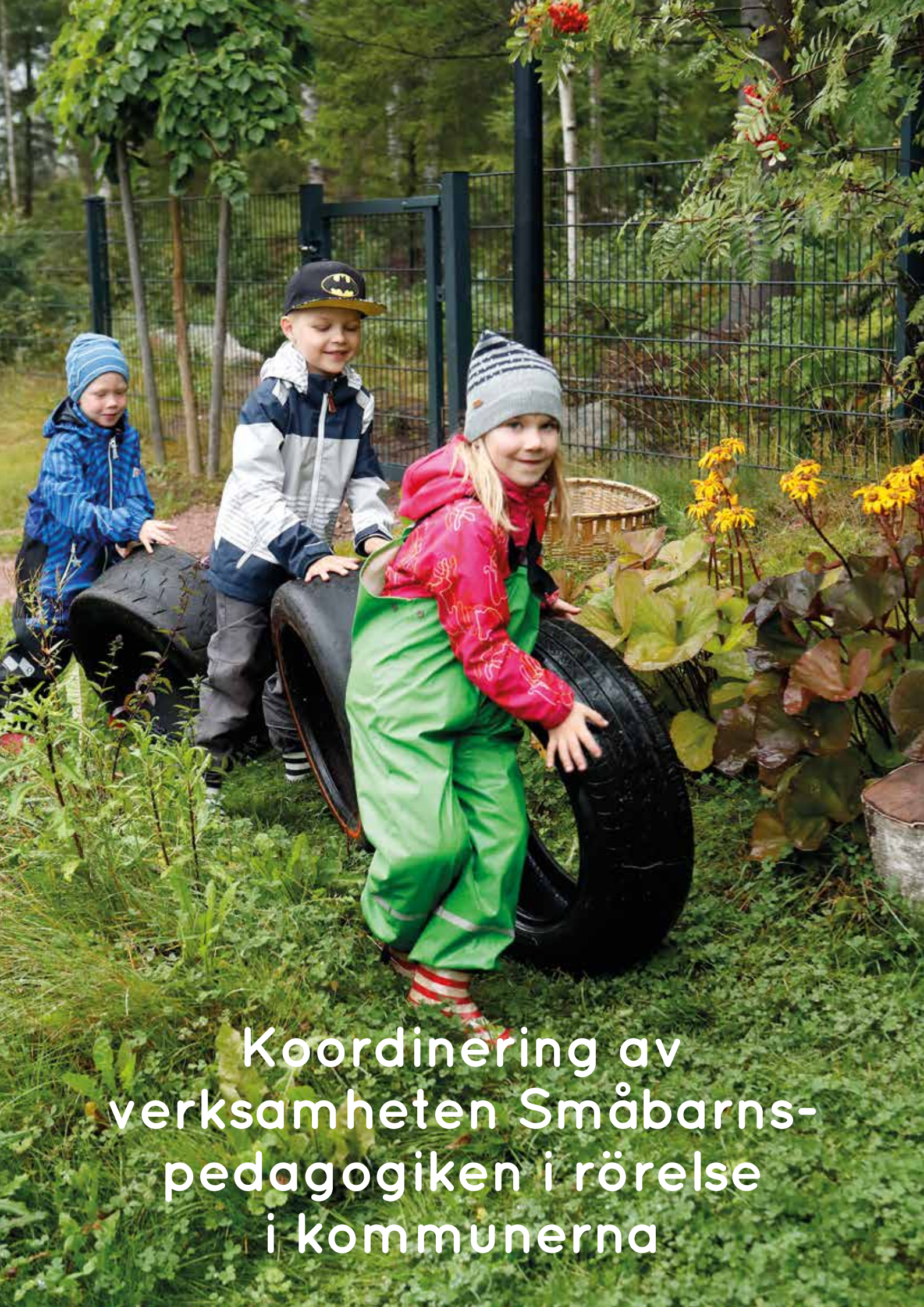
– Vid bedömningen av nuläget framkom ett behov av att utveckla samarbetet mellan familjerna och olika aktörer. Därför tog vi som mål att främja familjernas fysiska aktivitet och öka samarbetet mellan aktörerna inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, idrottsväsendet och tredje sektorn, berättar Juurikorpi.

I Villmanstrand har enheterna för småbarnspedagogik uppmuntrats att göra bedömningarna gruppvis så att hela teamet deltar i bedömningssituationen. På så sätt får man en så bred bild som möjligt av gruppens motionsverksamhet. Gruppernas svar sammanställs för att skapa en gemensam bedömning av hela enhetens nuläge. På så sätt kan verksamheten utvecklas både per enhet och grupp.

Motionskoordinator Juurikorpi har varit ett aktivt stöd i bedömningen och deltagit i diskussionerna.

– Utifrån resultaten från bedömningen uppdaterar vi varje höst enheternas planer för fysisk aktivitet. Varje enhet ställer upp ett utvecklingsmål för att öka den fysiska aktiviteten. Man strävar efter detta mål med små, konkreta steg, säger Juurikorpi.

I bedömningarna av nuläget framkom
Ett behov av att utveckla samarbetet
mellan familjerna och olika aktörer.
– Tuuli Juurikorpi

Koordinering av
verksamheten Småbarns-
pedagogiken i rörelse
i kommunerna

Samarbete på kommunnivå i dokument som styr småbarnspedagogiken

Koordinering på kommunnivå är en av de centrala framgångsfaktorerna när man skapar en struktur som lämpar sig för den egna kommunen och som stöder fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken. Koordineringen gör det också möjligt att utveckla och utvidga verksamheten och för nya enheter inom småbarnspedagogiken att ansluta sig till verksamheten. Det centrala är att kommunens olika sektorer hittar sina egna roller så att arbetet får en gemensam sektorsövergripande styrning och koordinering.

Samarbete på kommunnivå nämns också i lagen om småbarnspedagogik och i grunderna för planen för småbarnspedagogik:

"Kommunen ska vid anordnandet av småbarnspedagogik samarbeta med de instanser som ansvarar för undervisning, idrott och kultur, barnskydd och annan socialvård, rådgivningsverksamhet och övrig hälso- och sjukvård samt andra behövliga aktörer." (Lagen om småbarnspedagogik 540/2018.)

"Syftet med det mångprofessionella samarbetet är att försäkra sig om att den småbarnspedagogiska verksamheten vid verksamhetsenheterna motsvarar barnens behov. Enligt lagen om småbarnspedagogik ska kommuner som anordnar småbarnspedagogik bedriva mångprofessionellt samarbete samt skapa de samsamarbetsstrukturer som behövs." (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018.)

I den lokala planen för småbarnspedagogik beskrivs bland annat målen, strukturen och tillvägagångssätten för mångprofessionellt samarbete.

I rekommendationerna för fysisk aktivitet under de första åren (Undervisnings- och Kulturministeriet 2016) konstateras att:

"Lokala aktörer, sammanslutningar och nätverk som representerar hälsa och välfärd eller ordnar rörelseaktiviteter spelar en viktig roll i och med att de inspirerar barnen till fysisk aktivitet. Kommunernas tekniska sektorer ansvarar för miljö-, trafik- och regionplaneringen, så deras verksamhet har vittgående konsekvenser för hur många och hurudana platser och områden det finns som lämpar sig för fysiska aktiviteter för barn. Politiska beslutsfattare har möjlighet att fatta beslut som främjar barnens hälsa och välbefinnande."

Barnens bästa angår alla

Allt i samarbete

I hur många roller känner du igen dig?

Figur 2. Barnens bästa angår alla. Rekommendationer för fysisk aktivitet under de första åren 2016. Glädje, lek och gemensamma aktiviteter (Undervisnings- och kulturministeriet 2016.)

Samarbete och ledningens stöd i en viktig roll

Koordinatorerna kan ha mycket olika positioner och uppgifter inom kommunorganisationen. Arbetsbeskrivningen kan endera vara mera funktionell eller mera administrativ. Koordinatören kan arbeta antingen på enhets- eller strateginivå eller på båda.

Oberoende av kommunens storlek är det viktigt att kommunens ledning stöder arbetet. Kommunens storlek avgör inte heller nödvändigtvis de tidsresurser som koordinatören har till sitt förfogande. Även i små kommuner kan koordinatören vara heltidsanställd, till exempel genom projektfinansiering.

Kommunkoordinatorernas uppgifter omfattar ofta både funktionella och administrativa uppgifter. Till koordinatorernas uppgifter hör till exempel att planera och genomföra verksamheten, koordinera samarbetet och sammankalla lokala nätverksträffar samt ordna evenemang. Koordinatorernas viktigaste arbetsuppgifter presenteras i figur 3 (s. 14).

När man i kommunerna fundera över hur Småbarnspedagogiken i rörelse-verksamheten ska organiseras och koordineras, kan detta samtidigt leda till att samarbetet mellan de nuvarande aktörerna intensifieras eller nya samarbetsstrukturer främjas. De lokala nätverken kan fungera som en struktur för gemensam utveckling, där man kan dela med sig av god praxis och kompetens samt tillsammans diskutera olika utvecklingsbehov. Genom mångprofessionellt samarbete kan åtgärder etableras i kommunerna även efter en eventuell projekttid.

Det är viktigt att kommunens olika sektorer och lokala partners kan hitta sina egna perspektiv i processen och att kommunen har en gemensam koordinering, som kan förena olika perspektiv i riktning mot målen i programmet Småbarnspedagogiken i rörelse.

Fem steg till framgång

VISION

I kommunen förs en gemensam diskussion och kommunen anmäler sig till programmet. Målbilden kan utgå från kommunens strategiska riktlinjer.

Då stöder programmet genomförandet av strategin.

Från kommunen utses en kontaktperson som koordinerar genomförandet av verksamheten.

En kontaktperson kan också utses skilt för varje enhet.

INSPIRERA OCH ENGAGERA

Cheferna och personalen engageras i verksamheten.

Cheferna och personalen planerar tillsammans hur verksamheten ska genomföras till exempel under en gemensam startdag eller ett Kick off-evenemang. För genomförandet av verksamheten utarbetas en verksamhetsplan eller en "vägkarta".

Eventuella samarbetspartners kartläggs.

MÖJLIGGÖR

Den fysiska aktiviteten utvecklas och ökas utifrån varje enhets egna utgångspunkter. Kommunen får ett nätverk som stöder fysisk aktivitet och som gör det möjligt att dela med sig av god praxis och idéer. Det är viktigt att kommunens olika sektorer hittar sina egna roller.

Cheferna uppmuntras att reservera tid för utvecklingsarbetet (t.ex. planering av arbetsskift, pedagogiska samtal och gemensam planering).

PRÖVA PÅ OCH GENOMFÖR

I planeringen av verksamheten utnyttjar enheterna verktyget Bedömning av nuläget.

Enheterna uppmuntras att med små steg inleda verksamheten. Enheterna kan erbjudas till exempel introduktion i små steg eller sparrningsbesök. Målet är att ideologin om små steg genomförs genom hela processen.

Enheterna testar modigt nya verksamhetssätt.

UTVECKLA OCH UTVÄRDERA

Att omvandla verksamhetskulturen från kunskap till praxis kräver långsiktig och kontinuerlig utveckling. Informationen från Bedömning av nuläget utnyttjas i utvecklingen och utvärderingen av verksamheten både i enheterna och i kommunen.

För att främja små barns dagliga fysiska aktivitet krävs gemensamma handlingar. Hur kan vi främja olika aktörers medvetenhet och identifiera behov av förändring?

Hur får vi föräldrarna att bli medvetna om nyttan med fysisk aktivitet och farorna med för mycket stillasittande?

Hur får vi de andra förvaltningssektorerna med?

Vem bjuder vi in till projektets koordinerings- och/eller styrgrupp?

Med vilka lokala samarbetspartners kan vi göra ett ännu tätare samarbete?

Finns det andra projekt i vår kommun, som på ett naturligt sätt förenar innehållet i ökad fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken?

Vilka strukturer i vår kommun stöder koordinering av Småbarnspedagogiken i rörelse?

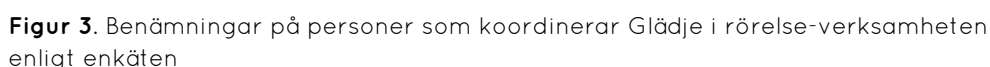
Samarbetar verksamheten för Småbarnspedagogiken i rörelse och Skolan i rörelse i vår kommun?

Vilken nytta kan samarbete medföra?

TIPS:

Rita en aktörskarta över er kommun (tankekarta) och fundera på möjligheterna med lokalt samarbete.

Våren 2018 utreddes den riksomfattande situationen för kommunkoordineringen av programmet Glädje i rörelse och de koordineringsmodeller som används. En enkät skickades till alla nuvarande aktörer på kommunnivå inom programmet (ca 90) och 31 kommuner besvarade enkäten. Av kommunerna svarade 21 att det finns en person i kommunen som koordinerar verksamheten Glädje i rörelse. Benämningarna på personerna som utförde koordineringsarbetet var mycket varierande (ordmoln nedan).

Figur 4. Arbetsbilden enligt enkäten för personer som koordinerar Glädje i rörelse-verksamheten i kommunerna.

Framgång och utmaningar i koordineringen

I enkäten ombads kommunerna också beskriva de utmaningar och framgångar som de upplevt i koordineringen av programmet Glädje i rörelse. Svaren har samlats i ordmolnen nedan.

FRAMGÅNGAR

Hur kan vi öka enheternas växelverkan och utbyte av erfarenheter inom en småbarnspedagogik i rörelse

Hurdant nätverk skulle göra det möjligt för oss att på bästa sätt dela enheternas erfarenheter?

Hur synliggör vi verksamheten Småbarnspedagogiken i rörelse?

Hurdana uppgifter önskar vi att koordinatören utför?

Hur säkerställer vi att koordinatören inte är alldeles för ensam i sitt arbete?

Hur mycket arbetstid kan koordinatören använda till koordinering?

Har vår enhet Småbarnspedagogiken i rörelse-team eller -ansvarspersoner?

Hur kan dessa personer samarbeta med koordinatören?

UTMANINGAR

att förstå vikten av fysisk aktivitet för barnets övergripande utveckling
brist på utvecklingssteg

skillnader i praxis förändringarna sker långsamt

koordinering av administrationen tidpunkter för gemensamma möten

att ändra attityder

långa avstånd

daghemmen är i olika skeden av programmet

att engagera alla

att motivera personalen

tidsbrist

utmanande programplattform

en utmaning att komma igång

att engagera personalen i projektet

byte av koordinator

bristfällig dokumentering

utmaningar med arbetstiden

koordinatören ansvarar för flera daghem

arbetet utförs vid sidan av den egna tjänsten

ingen tid att använda programplattformen

familjernas delaktighet

sparring upplevs inte som meningsfullt

brist på pengar

finansieringen upphör

Med vilka strukturella lösningar skulle vi få
en mera bestående förändringar till stånd?

Hur säkerställer vi att personal-
byten inte stoppar utvecklingen
mot en mera fysiskt aktiv
småbarnspedagogik?

Hur vänder vi
utmaningarna
till framgång?

Hur får alla att engagera sig?

A photograph of two young boys playing on a tire swing in a park. The boy on the right is standing on the tire, wearing a grey baseball cap, a dark blue jacket, and black pants. He is holding the blue swing chains. The boy on the left is sitting on the tire, wearing a dark blue cap with a white logo, a blue and red jacket, and blue pants. He is also holding the blue swing chains. The background shows a park setting with trees, a fence, and a building. The ground is covered in reddish-brown mulch.

Exempel på
kommunkoordinering

Strukturerna utgör grunden för ett fungerande samarbete

Om olika aktörers roller och uppgifter inte är klara kan detta leda till utmaningar i utvecklingsarbetet. Det är också viktigt att göra verksamheten synlig, så att var och en kan hitta sina egna möjligheter att genomföra programmet Småbarnspedagogiken i rörelse. Följande exempel från städerna **Salo**, **Tammerfors** och **Esbo** lyfter på ett utmärkt sätt fram hur verksamhetens tydliga struktur och de olika aktörernas tydliga roller underlättar utvecklingsarbetet.

i

SALO

Invånarantal ca 52 000

Antal barn inom småbarnspedagogiken: 2 100

I Salo ansvarar enheternas motionsansvariga för koordineringen av den fysiska aktiviteten. Två motionsansvariga har utsetts till kontaktpersoner och studerar för närvarande för att avlägga yrkesexamen i idrott och träning.

Alla enheter inom småbarnspedagogiken i Salo deltar i programmet Småbarnspedagogiken i rörelse och varje enhet arbetar kontinuerligt med att utveckla den fysiska aktiviteten. Salo deltar också på kommunnivå i programmet.

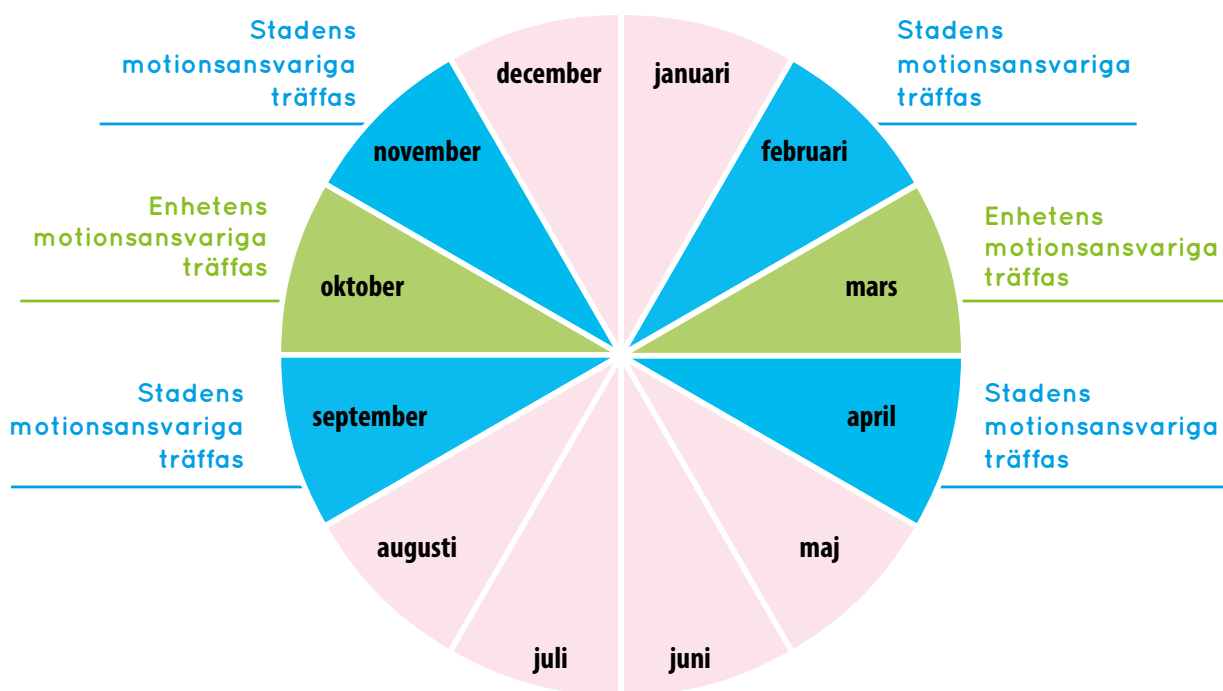
Koordinering av fysisk aktivitet på kommunnivå

- Den fysiska aktiviteten ordnas enligt en årsklocka. I årsklockan har vi samlat ansvarsområden, tidpunkter för möten och ärenden som behandlas under mötena.
- Kommunen har en årsplan för fysisk aktivitet. Målen i planen ställs upp utifrån barngruppernas behov.
- För varje barngrupp utarbetas vid sidan av planen för småbarnspedagogik en gruppsspecifik motionsplan.
- Fostringspersonalen erbjuds mångsidig utbildning i fysisk aktivitet.
- Vi samarbetar bland annat med motions- och idrottstjänsterna, rådgivningen och idrottsföreningarna.

Målen för koordineringen av fysisk aktivitet i Salo:

- 1) Informationsgång och kompetensutveckling
- 2) Inspirera och uppmuntra enheterna till utvecklingsarbete samt skapa bestående verksamhetssätt för att öka den fysiska aktiviteten
- 3) Att stöda varandra och att dela god praxis

Salos årsklocka

AKTÖRERNAS ROLLER I KOORDINERINGEN AV FYSISK AKTIVITET INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I SALO

Enhetens chef

Chefen gör det med arbetsskiftsplaneringen möjligt att delta i idrottspalavers och -utbildningar samt att dokumentera i programplattformen för Småbarnspedagogiken i rörelse. Chefen ser också till att fysisk aktivitet finns som en egen punkt i enhetens palaversstruktur och inspirerar till att skapa en fysiskt aktiv verksamhetskultur och lärmiljö.

Kontaktpersoner för motionsansvariga inom småbarnspedagogiken (2 st.)

Kontaktpersonerna kommer överens om tidpunkterna för möten, skickar inbjudningar och planerar innehållet i mötena. Under mötet för den ena diskussionen vidare och den andra har hand om att anteckna promemorian. Promemorian förmedlas till alla motionsansvariga, daghemsföreståndarna, chefen för småbarnspedagogiken och idrottsväsendets kontaktperson.

Enhetens motionsansvariga

Enhetens motionsansvariga för enhetens hälsningar till de motionsansvarigas möten och förmedlar informationen från mötena åt enheten. Sammanfattar enhetens motionsansvariga och för diskussionen vidare under mötena och antecknar samtidigt promemorian. Promemorian förmedlas till enhetens fostringspersonal och daghemsföreståndaren.

Gruppernas motionsansvariga

Gruppernas motionsansvariga ser i sin egen grupp till att rekommendationerna för fysisk aktivitet har beaktats i planeringen och genomförandet av verksamheten. Gruppens motionsansvariga förmedlar gruppens hälsningar till de motionsansvarigas möte och förmedlar informationen från mötet åt gruppen.

Möte för motionsansvariga inom småbarnspedagogiken

- Uppföljning av programmet Småbarnspedagogiken i rörelse
- Uppföljning av årsplanen för fysisk aktivitet
- Koordinering av gemensamma motionsevenemang tillsammans med samarbetspartners
- Kartlägger utbildningsbehov för fysisk aktivitet och förmedlar behoven till utbildningsarbetsgruppen
- Dela idéer och erfarenheter

I mötena deltar de motionsansvarigas kontaktpersoner, enheternas motionsansvariga och idrottsväsendets representant.

Möte för enhetens motionsansvariga

- Uppföljning av utvecklingsarbetet för programmet Småbarnspedagogiken i rörelse och att föra programmet framåt
- Uppföljning av årsplanen för fysisk aktivitet
- Koordinering av enhetens gemensamma motionsevenemang
- Anskaffning av motionsredskap
- Kartläggning av utbildningsbehoven
- Dela idéer och erfarenheter

I mötet deltar enhetens motionsansvarige, gruppernas motionsansvariga och daghemsföreståndaren.

Planering av fysisk aktivitet på gruppernas teammöten

- Barnspecifika observationer går igenom och antecknas
- Mål ställs upp och metoder till gruppens plan för småbarnspedagogik väljs utifrån Salos plan för småbarnspedagogik/förskoleundervisning och rekommendationerna för fysisk aktivitet
- En motionsinriktad lärmiljö planeras och utvärderas utifrån delaktighet
- Fördelning av ansvar mellan teammedlemmarna

I mötet deltar gruppens motionsansvariga och gruppens anställda.

Enhetens utvecklingsdag

Att föra verksamheten för Småbarnspedagogiken i rörelse framåt: man kommer överens om åtgärder för att öka den fysiska aktiviteten, uppdaterar regler som möjliggör fysisk aktivitet både utomhus och inomhus, kommer överens om gemensamma motionsevenemang under verksamhetsperioden, under vårdagen och utanför den.

TAMMERFORS

Invånarantal 237 788

Antal barn inom småbarnspedagogiken: ca 10 000

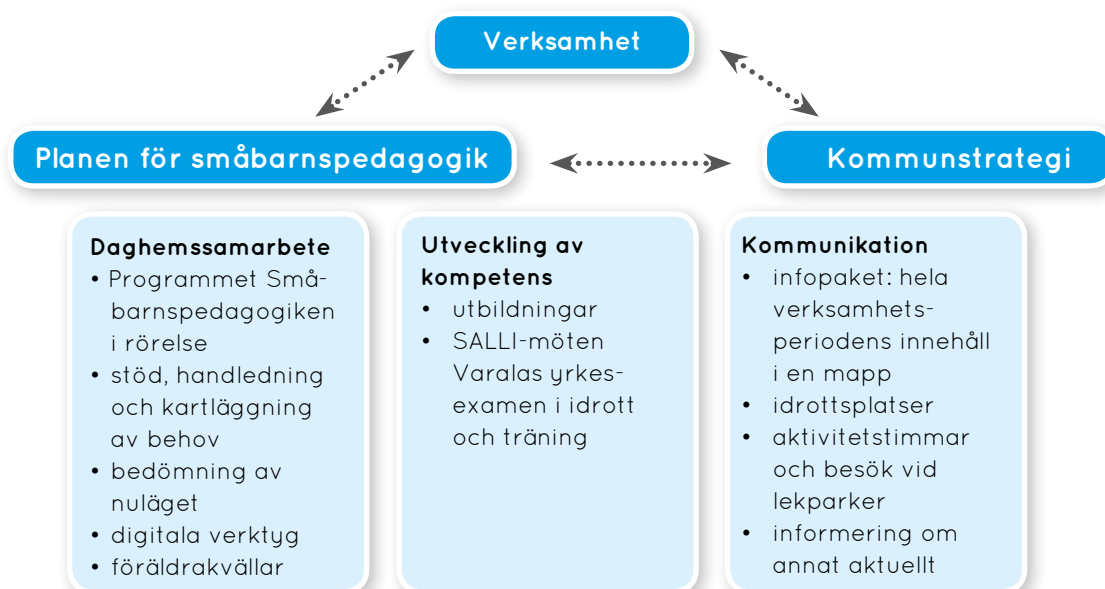
Fostrings- och undervisningstjänsterna ansvarar för koordinering av barnens fysiska aktivitet inom småbarnspedagogiken

Verksamheten för Småbarnspedagogiken i rörelse i Tammerfors grundar sig på nätverksbaserat arbete och funktionerna byggs upp i samarbete med olika aktörer.

Verksamhetens tre viktigaste mål är:

- 1) stöd och handledning till daghemmen,
- 2) utveckling av personalens kunnskap och
- 3) kommunikation.

FRÄMJANDE AV FYSISK AKTIVITET INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I TAMMERFORS

Nätverk

Nätverk för riksomfattande kommunkoordination av Småbarnspedagogiken i rörelse

Pirkan Loikka – i regionens kommuner

- med: kommunala aktörer, organisationsaktörer och representanter från läroinrättningar

SALLI, dvs. Saperre, lek och motion

- 1-2 ansvariga för motion och välbefinnande utsetts vid varje daghem
- områdesvisa träffar 3-4 gånger per år, innehållet planeras tillsammans med SALLI-ansvariga

Föreningar, organisationer, företag och tvärsamministrativt samarbete

- bland annat genom att bygga upp aktivitetstimmar och bekant med lekparkpaletten
- evenemang
- motionsförhållanden

Samarbete med koordinatoren för Skolan i rörelse

- veckomöten
- verksamhetsplanerna blir bekanta
- bygga upp och främja helheten "Lupa liikkua"
- bygga upp småbarnspedagogikens och den grundläggande utbildningens synergi

Tampereen aktiivisuusuoli (Tammerfors aktivitetsspil) – Lupa Liikkua

Småbarnspedagogik och förskoleundervisning	Lågstadiet	Högstadiet
• Programmet Småbarnspedagogiken i rörelse (alla daghem) • SALLI-ansvariga för motion och välbefinnande • Vasu-agenter • Yrkesexamen för idrott och träning (65 utbildade) • Årsplan för fysisk aktivitet • En aktiv och fysiskt aktiv struktur under daghemsdagen • Sapere-fosfran • Små steg (Snadit stepit) • Eppu-klubbar (förskolan, åk 1 & 2) • Fortbildning för ledare • Idrottsinstruktörerna har sommarjour • Integration av invandrare med hjälp av motion	• Programmet skolan i rörelse (alla skolor) • Lärarjour • Funktionellt och aktivt lärande • Evenemang inom skol- och elevidrott • Motionsansvariga i skolorna • Skolutvecklare för hobby- verksamhet och motion enligt skolsteg • LP-agenter • Betoning på motion åk 3 -> • Move! åk 5 • Gemensamt elevvårdsarbete • Aktiv eftermiddagsverksamhet (230 grupper/vecka, varav 113 motion) • Eppu-klubbar (förskolan, åk 1 & 2) • Fortbildning för ledare • Idrottsinstruktörerna i sommar-klubbar • Integration av invandrare med hjälp av motion	• Programmet Skolan i rörelse (alla skolor) • Lärarjour • Funktionellt och aktivt lärande • Evenemang inom skol- och elevidrott • Digitala undervisningsmetoder inom hälsokunskap och motion • Motionsansvariga i skolorna • Skolutvecklare för hobby- verksamhet och motion enligt skolsteg • LP-agenter • Betoning på motion • Pikkuakatemia (Lilla akademien) Varalas VoimanPolku • Move! åk 8 • Gemensamt elevvårdsarbete • Aktiv eftermiddagsverksamhet (230 grupper/vecka, varav 113 motion) • Integrering av invandrare med hjälp av motion

EN AKTIV LIVSSTIL

EN KÄNLSA AV ATT MAN KAN

GRUNDLÄGGANDE
MOTIONSFÄRDIGHETER

DELAKTIGHET

MINDRE STILLASITTANDE

TRIVSEL

ATT VÅGA PRÖVA PÅ

MÅNGSIDIGHET

VÄLBEFINNANDE AV
AKTIVITET

Koordinatorsteamet för hobbyverksamhet och motion

Samarbete med föreningar, företag och organisationer i regionen

Sektorsövergripande samarbete med lokalitets-, kultur- och fritids-, motions- och ungdomstjänster samt med trafikplanerare

Lupa Liikkua-utbildningar för hela personalen

ESBO

Invånarantal ca 288 000

Antal barn inom småbarnspedagogiken: cirka 17 000

Esbos plan för småbarnspedagogiken styr	Fysisk fostran genomförs enligt programmet Småbarnspedagogiken i rörelse
Planen blir verklighet, vardagen fysiskt aktiv – verksamheten blir synlig	- Ledningsgrupp - Regionchefer - Enhetschefer - Nätverket för motionsansvariga
Sparring: Att stärka kompetensen	- Enhetschefer och småbarnspedagoger - Fortgående fortbildning (flera aktörer)
Samarbete	- Motions- och idrottstjänsterna - Rådgivningsbyrån - Den regionala motions- och idrotts organisationen

I Esbo har det antecknats i kommunens plan för småbarnspedagogik att alla enheterna ska följa rekommendationerna för fysisk aktivitet under de första åren. Den fysiska fostran genomförs enligt programmet Glädje i rörelse.

Mål och åtgärder:

1. Engagera ledningen från de olika organisationsnivåerna inom småbarnspedagogiken
2. Enhetschefernas och personalens engagemang och ökad kompetens
3. Samarbete mellan olika aktörer

Koordinering vid sidan av det egna arbetet

I många kommuner koordineras fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken vid sidan av det egna arbetet. I denna verksamhetsmodell är det viktigt att se till att koordinators arbetsinsats inte blir oskälig med tanke på den tid som står till förfogande. När man delar erfarenheter lönar det sig att utnyttja till exempel det lokala nätverket av motionsansvariga eller ansvarspersonerna för Småbarnspedagogiken i rörelse

Dessutom är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid fungerande kommunikation på olika nivåer, för att säkerställa ledningens engagemang i stödet av verksamheten. Bedömningen av nuläget kan fungera som ett verktyg som sammanställer nödvändig information för koordinatoren.

I följande exempel bekantar vi oss med koordinationsmodellerna för **Kyrkslätt** och **Heinola**, där koordinatorena ansvarar för koordineringen av fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken vid sidan av sitt eget arbete.

i

KYRKSLÄTT

Invånarantal 39 445

Antal barn inom småbarnspedagogiken: 2 252.

Småbarnspedagogerna ansvara vid sidan av det egna arbetet för koordineringen av barnens fysiska aktivitet inom småbarnspedagogiken.

LEDNINGSTEAMET

Kommunstrategi, välfärds- och livskraftsprogram, budget, plan för småbarnspedagogik, plan för förskoleundervisningen

Styrgrupp och kommunkoordinering

Nätverksarbetare (öppen småbarnspedagogik)
Servicerådgivare (privat småbarnspedagogik)
Fyra daghemsföreståndare (1/serviceområde + svenskspråkig)
Riksomfattande nätverkets möten, egna möten
2-4 gånger per år

Områdesteam och chefsdagar

Servicerådgivarna ansvariga

Motionsansvarigas möten

Områdenas motionsansvarigas möten två gånger per år
Möten/utbildningar för motionsansvariga i hela kommunen två gånger per år
Daghemsföreståndare i styrgruppen ansvariga för mötena

Enheternas pedateam

Daghemsföreståndaren ansvarar

Regionala evenemang

Två gånger per år
Också privata daghem med
Daghemsföreståndarna i styrgruppen och områdets motionsansvariga ansvaret för att ordna evenemang

Motionsevenemang för barnen ordnade av enheterna

Daghemsföreståndaren och hela personalen ansvarar

ERFARENHETER AV KOORDINATIONSMODELLEN I KYRKSLÄTT

- Modellen upplevs som fungerande på tankenivå.
- Motionsansvarigas möten upplevs som givande: i synnerhet utbildande möten ger motionsansvariga mera kunskap.
- Den bedömning av nuläget som man kommit överens om att göra i januari är en bra och tydlig praxis. Då diskuterar alla enheter programmet två gånger: under själva utvärderingen och efter sammanställningen av resultaten.
- De daghemsföreståndare som är med i styrgruppen kämpar med stor arbetsbörda.
- Det är en utmaning att hitta tid för koordineringen och man borde till exempel helst inte vara borta särskilt ofta hela dagen från den egna enheten.

Daghemsföreståndarna har behandlat ärendet i områdesteamen, men den öppna småbarnspedagogiken är inte med i dessa, så man måste reservera tid för "att överföra information".

- Man kunde områdesvist samarbeta mera och till exempel från gemensamma evenemang kom mycket positiv respons. De motionsansvarigas roll i det områdesvisa samarbetet borde stärkas. Också privata med när områdesvisa evenemang ordnades, så att man lärde känna varandra och kunde dela kunskap.

i

HEINOLA

Invånarantal 18 500

Antal barn inom småbarnspedagogiken: 650

Antal enheter för småbarnspedagogik: fem vårdområden för småbarnspedagogik, 13 enheter för småbarnspedagogik

Motionskoordinatören för småbarnspedagogiken i Heinola är en daghemsföreståndare som fungerar som koordinator vid sidan av sitt eget arbete.

Motionskoordinator (Föreståndare för Jyränkö daghem)

Tommola Motionsansvarig	Myllyoja Motionsansvarig	Jyränkö Motionsansvarig	Kirkonkylä Motionsansvarig	Centrum Motionsansvarig
Tommola- talo dh	Kurpan- harju dh	Jyränkö dh	Lusi dh	Kailas dh
	Myllyoja gruppdh	Elämäankaari- talo	Kettu- kallion dh	Rainio dh
	Vierumäki dh	Jyränkö förskola	Kk:s förskola	
	Myllyoja förskola			

ARBETSBESKRIVNING FÖR MOTIONSKOORDINATORN INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I HEINOLA

Motionskoordinatoren för småbarnspedagogiken i Heinola är en daghemsföreståndare som fungerar som koordinator vid sidan av sitt eget arbete.

Motionskoordinators uppgifter

- Delta i programmet Småbarnspedagogiken i rörelses riksomfattande nätverksevenemang.
- Skaffa utbildningar i motion och fysisk aktivitet.
- Delta i samarbete mellan olika branscher.
- Motionsplaner: årsklocka eller en plan för fysisk aktivitet i alla enheter.
- Leder de motionsansvarigas nätverk:
 - varje område har en motionsansvarig, de flesta ansvarar för flera enheter
 - alla enheter har kontaktpersoner
 - nätverket samlas fyra gånger om året, två gånger på hösten och på våren
 - informering via e-post
 - lyfter fram frågor inom fysisk aktivitet vid enheten
 - utbildningar
 - informerar vid enheten.

ERFARENHETER AV KOORDINATIONSMODELLEN I HEINOLA

- Det är bra om de ansvariga är lärare inom småbarnspedagogik. Möjligheterna att påverka hela husets pedagogik och också koordineringen av motionsfrågor i hela kommunen är då bättre.
- Det är viktigt att chefen deltar i de ansvarigas arbete, så att verksamheten inte faller utanför administrationen och utvecklingen.
- De motionsansvariga behöver mycket färdigt, såsom material, tips och organiserad verksamhet.
- Det skulle vara viktigt att öronmärka arbetstiden, men detta har inte gjorts.

Idrottsväsendet som koordinator av mångprofessionellt samarbete

En person som koordinerar fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken kan administrativt även befinna sig inom idrottstjänsterna och/eller idrottsväsendet. En gemensam koordinering för flera förvaltningsområden kan förena aktörer som inte nödvändigtvis tidigare haft ett tätt samarbete. Genom sektorsövergripande samarbete är det i bästa fall möjligt att skapa strukturellt mer bestående lösningar för att trygga fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken. **Rovaniemi** stads koordineringsmodell lyfter fram det lokala samarbetet bland annat i hur man utnyttjar läroanstalterna.

i

ROVANIEMI

Invånarantal ca 63 000

Antalet barn inom småbarnspedagogiken 3 331

Koordinering av fysisk aktivitet för barn i skolåldern: stadens motionskoordinator, som är placerad vid idrottstjänsterna. Föreståndarna för tre daghem koordinerar motionskoordinatorerna som finns vid varje enhet.

De tre målen för verksamheten Småbarnspedagogiken i rörelse i Rovaniemi

1) Att möjliggöra fysisk aktivitet enligt

Rekommendationerna på daghemmen

- Den fysiska aktiviteten i vardagen ökas genom att avlägsna onödiga förbud och fästa särskild uppmärksamhet vid fysisk aktivitet i såväl frivilliga som planerade motionssituationer.
- Antalet motionsevenemang som är gemensamma för hela daghemmet ökas.
- Personalen utbildas regelbundet.

2) Att öka föräldrarnas delaktighet och medvetenhet

- Funktionella föräldrakvällar och motionsstunder i samband med att barnen hämtas.
- I diskussionerna om planen för småbarnspedagogik betonas betydelsen av motion och hur viktigt det är med fysisk aktivitet.
- Barnen får hemuppgifter där de ska röra på sig tillsammans med föräldrarna.

3) Studerandesamarbete med den läroinrättning som anordnar utbildning för idrottsinstruktörer

- De studerande ges möjlighet att utveckla sin egen kompetens genom att de får praktikplatser på daghemmen.
- Den studerande har i uppgift att utveckla något delområde inom den fysiska aktiviteten vid daghemmet tillsammans med den lärare inom småbarnspedagogiken som handleder honom eller henne.
- Den studerande kommer med färsk forskningresultat om motion till daghemmen.

KOORDINATORNS ARBETSUPPGIFTER VID SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I ROVANIEMI

Varje enhet inom småbarnspedagogiken en egen motionskoordinator som tillsammans med enhetens chef har hand om ärenden som gäller fysisk fostran i sitt eget hus. Han eller hon deltar i stadens gemensamma motionskoordinatormöten och utbildningar. För närvarande uppdaterar motionskoordinatorerna årsklockan för fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken och skapar den del av klockan som är avsedd för alla fostrare och som är tänkt att underlätta planeringen.

Från projekt till etablerad verksamhet

Utvecklingsprojekten är ett fantastiskt tillfälle att pröva och testa nya verksamhets-sätt. Varje enhet och kommun ska hitta egna, för sig typiska och lämpliga sätt att gå tillväga. Att ändra verksamhetskulturen och göra den mera motionsinriktad kräver dock långsiktigt arbete och kontinuerlig utveckling.

Det kan finnas en risk för att utvecklingsprojekten blir sysslor utanför den dagliga basverksamheten, varvid enheternas engagemang i projekten hotas. Det viktiga i utvecklingen är att verksamheten integreras i vardagen, utvecklas på bred front och att man gör tillsammans. En systematisk och organiserad utveckling och att följa upp och utvärdera resultaten av utvecklingen lönar sig. Ledarskapets roll är viktig när man förändrar verksamhetskulturen. Även efter projektperioden behövs uppmuntran, mod och gemensam diskussion samt konkreta handlingar. Följande exempel från **Kouvola** och **Ulväsby** visar hur verksamheten, som startade som ett projekt, nu är en etablerad del av vardagen inom småbarnspedagogiken.

KOUVOLA

Invånarantal ca 83 000

Antal barn inom småbarnspedagogiken: 3 200

Småbarnspedagogiken i rörelse koordineras på heltid av en expert på fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken.

Koordineringens tre viktigaste mål:

1. Att i samarbete med olika nätverk garantera att barnen varje dag får uppleva glädjen i att röra på sig
2. Att dela och öka kompetensen, utbildningar
3. Att utveckla och utvärdera, från små steg till stora

FRÅN PROJEKT TILL VERKSAMHETSMODELL

Liikkuva lapsuus 2013–2016, verksamhetsmodell 2017–

MÅL

Öka den dagliga fysiska aktiviteten: vardagens motionssituationer och att främja barnets välbefinnande beaktas (vila, näring, motion).

Öka funktionaliteten och delaktigheten: göra barnen synliga och deras röst hörd, sträva efter att i större utsträckning inkludera barnen när verksamheten och miljön planeras, genomförs och utvärderas.

Alla småbarnspedagoger gör det möjligt för barnen att röra på sig.

Familjernas motionsvanor stöds och främjas i familjernas funktionella aktiverande fostran i barnets vardagliga uppväxtmiljö.

VERKSAMHETSMODELLER, SAMARBETSSÄTT OCH MATERIAL

Muoverinätverk, motionskoordinatörer för småbarnspedagogiken.

Välfärdsmodell för barn, bilden av planen för småbarnspedagogik till hjälp i diskussionerna med föräldrarna.

Vauhtiveskat: Tipskort för att öka familjernas vardagsmotion och gemensamma aktiviteter (cirkulerar i alla familjer).

Vi förundras tillsammans-familjeäventyr i naturen för alla familjer med 2–3-åringar i samarbete med lokala organisationer och aktörer.

Haatpiitti, liikettä yhdessä 2016–2019

MÅL

Att i samarbete med vårdnadshavarna öka barnets välbefinnande och delaktighet.

Att stöda barnfamiljers fysiska aktivitet och samvaro.

Att öka det sektorsövergripande samarbetet och samarbetet med den tredje sektorn.

VERKSAMHETSMODELLER, SAMARBETSSÄTT OCH MATERIAL

Muoverinätverk (+privata daghem), experter inom fysisk aktivitet för barn, andra samarbetsnätverk.

"Fysiska aktiviteter för barn" ett pedagogiskt prioriteringsområde i planen för småbarnspedagogik, uppdaterad bild av planen för småbarnspedagogik.

Funktionella familjeevenemang och gemensamma kampanjer genomförs i alla enheter (daghem, familjedagvård, öppen småbarnspedagogik).

"Kääk, mikä veska": tipskort om fysisk aktivitet + näring och vila (cirkulerar i alla familjer).

"Vi förundras tillsammans" genomförts i sex år.

20 personer med yrkesexamen i idrott och träning

Resan fortsätter...

Inom småbarnspedagogiken i Kouvola upplevs barnens fysiska aktivitet och välbefinnande som ett viktigt och gemensamt mål, verksamheten utvärderas och utvecklas med små steg och nya verksamhetsmodeller testas innovativt.

Utvecklingsarbetet är inte endast en del av olika projekt, utan det stöds också med egen finansiering (t.ex. genom att anställa en expert inom fysisk aktivitet för barn). En förändring i verksamhetskulturen kräver uppmuntran, så att man också i fortsättningen fäster uppmärksamhet vid att dela intern kunskap (muoverinätverk) och att öka personalens yrkeskompetens (utbildningar).

**Inte bara ord på
papper, också
konkreta
handlingar
i arbetet.**

”DET FINNS KRAFT I MUUVERINÄTVERKET” – DU ÄR INTE ENSAM I ARBETET MED ATT FRÄMJA BARNENS FYSISKA AKTIVITET

I de regionala muuverinätverken inom småbarnspedagogiken i Kouvola utvecklas barnens fysiska aktivitet med beaktande av riksomfattande handlingar och lokala planer. Bra idéer och kompetens sätts i omlopp och man uppmuntrar varandra att öka barnens fysiska aktivitet och stöder varandra både i framgångar och utmaningar. Experten på barns fysiska aktivitet koordinerar nätverkets möten och deltar i dem.

NÄTVERKS- MUUVERI

Nätverksmuuveri

- Varje enhet har en egen **NÄTVERKSMUUVERI**, som har till uppgift att delta i nätverksträffar inom sitt område.
- Nätverksmuuveri
 - delar med sig av god praxis från den egna enheten,
 - deltar aktivt i utvecklingen av praxisen för fysisk aktivitet inom sitt område och sin enhet,
 - är kontaktperson för programmet Småbarnspedagogiken i rörelse och inspirerar sin egen enhet.

MUUVERI

Muuveri

- varje grupp vid daghemmen har sin egen **MUUVERI**
- Muuveri
 - ser till att barnens fysiska aktivitet främjas vid den egna enheten,
 - ser till och påminner det egna teamet om att barnen ska röra på sig tillräckligt,
 - ser till att verksamhetsmiljön möjliggör fysisk aktivitet och att det finns tillräckligt med redskap
 - delar god praxis och tips i den egna gruppen,
 - deltar i muuveriarbetsgruppen vid den egna enheten.

MUUVERI- ARBETS- GRUPP

Muuveriarbetsgrupp

- Muuveris från daghemmets alla grupper bildar enhetens **MUUVERIARBETSGRUPP**. Familjedagvårdarna bildar områdesvist sitt eget nätverk och inom den öppna småbarnspedagogiken finns en egen arbetsgrupp.
- Arbetsgruppen samlas regelbundet: syftet med mötena är att informera teamen och att utifrån varje enhets egna förutsättningar gå igenom nätverkets uppgifter.
- Muuveriarbetsgrupp
 - har hand om och påminner det egna teamet om praxis för fysisk aktivitet (uppdaterar regler och tillvägagångssätt),
 - utvecklar olika tillfällen till fysisk aktivitet och en fysiskt aktiv lärmiljö,
 - ser till att det finns tillräckligt med motionsredskap och att de är mångsidiga och att tillgängliga för barnen,
 - planerar motionsevenemang, såsom familjemotionsevenemang och andra gemensamma motionstillfällen vid enheten, som hinderbanor och utomhuslekar.

ALLA GÖR MÖJLIGT

Alla gör möjligt

- Alla småbarnspedagoger gör det möjligt för barnen att röra på sig.
- Varje pedagog har ansvar för att se till att varje barn mår bra och dagligen rör på sig tillräckligt. Detta är en viktig del av den grundläggande uppgiften.
- Varje småbarnspedagog ska fundera på vad i den egna verksamheten som begränsar barnens fysiska aktivitet och hur de själva kan göra det möjligt för barnen att röra på sig.
- **Fysisk aktivitet är ett grundbehov för barn!**

CENTRALA MÅL FÖR SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I RÖRELSE I ULVSBY OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT UPPNÅ MÅLEN.

1. Personalens kompetens utvecklas och därigenom ökas barnens fysiska aktivitet under dagen inom småbarnspedagogiken.

Personalens kompetens har utvecklats med hjälp av utbildningar och nästan varje småbarnspedagog har gått någon utbildning inom fysisk aktivitet. Vid varje enhet finns en motionsansvarig och vid större enheter flera.

Med utbildning och tips från experter och projektkoordinatorn har man strävat efter att göra personalens verkssamhetskultur och inställning till fysisk fostran mera positiv och tillåtande. Verksamheten framskrider enligt stegen i Småbarnspedagogiken i rörelse.

2. Arbetshälsan hos personalen inom småbarnspedagogiken främjas, så att de vuxna orkar delta i den fysiska aktiviteten med barnen.

Som stöd för personalen inom småbarnspedagogik har man använt Buusti360, ett program för välbefinnande som innehåller en webbenkät om arbetshälsa och en analys av kroppssammansättningen. Projektkoordinatorn har presenterat resultaten i enheterna, där man sedan tillsammans funderat på olika idéer för fortsatta åtgärder vid varje enhet. Man har därtill ordnat en Aktiv vardag-workshop för personalen, där man tillsammans funderat på fysiskt aktiva verksamhetsmodeller i vardagen. Man har gjort en årsklocka för personalens välbefinnande. Projektkoordinatorn aktiverar personalen att tillsammans med barnen röra på sig under arbetsdagen. Personalen har erbjudits möjlighet att delta i olika grupper för livsstilsförändringar och projektkoordinatorn att delta i småbarnspedagogikens egna Kesällä kuntoon (I skick till sommaren)-kampanj och en egen gymgrupp för personalen har ordnats. Under det första projektåret möjliggjordes en temakväll om välbefinnande för varje enhet och en gemensam tyhy-dag för småbarnspedagogiken.

3. Föräldrarnas delaktighet i verksamheten.

Varje enhet har ordnat eller håller på att ordna en funktionell föräldrakväll. Fysisk aktivitet har beaktats bättre i diskussionerna om läroplanerna för småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen och avsnittet om fysisk aktivitet i stadens plan för småbarnspedagogik har uppdaterats. Man har strävat efter att öka växelverkan med föräldrarna. Föräldrarnas delaktighet syns som ett stort mål i projektplanen för det kommande året.

KOORDINATORNS ARBETSUPPGIFTER FÖR ATT ÖKA DEN FYSISKA AKTIVITETEN INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I ULVSBY

Till koordinatören hör att hålla koll på och reservera utbildningar och andra evenemang, arrangera utbildningar, planera och genomföra motionsevenemang, kartlägga redskapssituationen och delvis beställa redskap, kartlägga möjligheter till fysisk aktivitet (inomhus och på gården), framställa eller anskaffa material, besöka enheter och hjälpa vid planering och genomförande av fysisk aktivitet. Motionskoordinatören samarbetar intensivt med projektets styrgrupp och enheternas motionsansvariga. Styrgruppen består av enheternas chefer, direktören för stadens fritidsväsande samt direktören för stadens tekniska verksamhet. Styrgruppens möten ordnas cirka fyra gånger om året. Till koordinatörens uppgifter hör dessutom projektets bakgrundsarbeten: att ställa upp mål (tillsammans med chefer och motionsansvariga), dokumentering och rapportering samt att följa upp budgeten.

UTVECKLING AV PROJEKTET SMÅBARNSPEDAGOGIKEN I RÖRELSE I ULVSBY OCH KOORDINATORNS ROLL (projektet pågått i 1,5 år)

Projektmålen för det första och andra året har varit att genom utbildning öka och utveckla kompetensen hos personalen inom småbarnspedagogiken samt att omsätta utbildningskunskapen i praktiken, att främja och utveckla personalens arbetshälsa samt att utveckla chefernas kompetens inom idrottsledarskap. Dessutom har målet för de första projektåren varit att involvera föräldrarna och öka samarbetet med kommunens olika förvaltningar. Utöver kommunens olika aktörer har man samarbetat med bland annat LiikU, arbetshälsovården, Satakunnan Sydänpäiiri, Porin Ässäskridskoskola, skolorna i Ulvsby och några privata aktörer.

Under de två första projektåren har man åstadkommit goda förändringar, men utvecklingen och förankringen av god praxis pågår fortfarande.

Under det kommande tredje projektåret kommer man fortsättningsvis att fokusera på den fortsatta utvecklingen av de tidigare målen och sträva efter att skapa goda verksamhetsmodeller så att de syns som en del av småbarnspedagogikens vardag. Konkreta åtgärder har skapats kring målen för att uppnå dem. Motionskoordinatören för småbarnspedagogiken och projektets styrgrupp följer tillsammans upp att målen uppnås.

Utvecklingsplanens stomme i kommunerna i Päijänne-Tavastland

Utvecklingsplanens stomme har sammanställts av erfarenheter från olika projekt inom småbarnspedagogik i Päijänne-Tavastland. Projekten har stötts av den lokala regionala idrottsorganisationen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry, som har sammanställt utvecklingsplanens stomme.

KOMMUNENS GEMENSAMMA STRÄVAN

- Att redan från småbarnspedagogiken främja en motionsinriktad livsstil.
- Att förändra verksamhetskulturen och den vardagliga småbarnspedagogiken, motion en del av all verksamhet inom småbarnspedagogiken.
- Att förbättra jämställdheten och jämlikheten i fråga om motion och idrott för barn och familjer.

MÅL

Bedömning av nuläget och val av utvecklingsobjekt

- Rekommendationerna för fysisk aktivitet under de första åren blir en del av vardagen vid alla enheter.
- De motionsansvariga inom småbarnspedagogiken bildar nätverk.
- Utveckling av personalens kompetens.
- Utveckling av olika former av familjemotion.

ORGANISERING

Definition av arbets- och ansvarsfördelningen samt administrativt och yrkesmässigt samarbete.

- Förvaltningens struktur
 - projektansvarig
 - styrgrupp: kommunens välfärdskoordinator, småbarnspedagogiken, idrottsväsendet, den regionala idrottsorganisationen, övriga föreningar och samarbetspartners
- Ekonomin
 - räcker de resurser man har eller behöver man till exempel söka projektstöd?
- Projektparrning från den regionala motions- och idrottsorganisationen/ projektaktören

ÅTGÄRDER

Enligt verksamhets- och ekonomiplanen

- Personalen utbildas
- En expert inom idrott och motion anställs eller en person som
 - startar ett nätverk för de motionsansvariga resurseras
 - sparrar enheterna
 - uppmuntrar enheterna att ansluta sig till programmet Småbarnspedagogiken i rörelse
 - bearbetar materialen i samarbete med pedagogerna (t.ex. funktionell föräldrakväll, motionspåse)
 - utvecklar familjemotionen i samarbete med andra aktörer.
- Enheterna gör en bedömning av nuläget och en utvecklingsplan
- Redskap skaffas

BEDÖMNING

- Chefen för småbarnsfostran följer tillsammans med styrgruppen upp och bedömer hur åtgärderna framskrider
 - redskap: bland annat bedömning av nuläget, uppföljning av barnens motoriska färdigheter och av deltagande i utbildningar samt hur mycket familjerna motionerar
 - som en indirekt mätare följs också arbetsgemenskapens välbefinnande upp
 - ekonomi och resultat beaktas
- Målet är att få så goda erfarenheter och hållbara bevis att man efter att projektet slutförts permanent kan anställa en person som koordinerar fysisk aktivitet inom småbarnspedagogiken.

FÖR FORTSÄTTNINGEN

- Vilka tankar väcker koordineringsmodellerna, åtgärderna och uppgiftsbeskrivningarna i kommuner av olika storlekar?
- Hur kan vi förbättra idéerna för koordinering i er egen kommun?
- Hur länkar vi samman åtgärderna inom Småbarnspedagogiken i rörelse med de styrande dokumenten och utvecklingen av verksamhetskulturen?
- Vilka är de olika aktörernas styrkor och hur uppnår vi tillsammans det bästa resultatet?
- Hur kan vi utnyttja resurserna?

[illegible]

Varje barn ska dagligen ha
möjlighet till fysisk aktivitet och få
känna glädjen i att röra på sig.

www.liikuvavarhaiskasvatus.fi